

20. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Šikanózní insolvenční návrh

Dne 1. listopadu 2012 vstoupil v účinnost zákon č. [334/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), a zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, kterým bylo ze strany zákonodárce reagováno na problematiku tzv. „šikanózních insolvenčních návrhů“ (dále jen „novela“).

Znění insolvenčního zákona před novelou

Před účinností této často i laickou veřejností nazývané „protišikanózní novely“ neumožňovala dikce insolvenčního zákona, aby mohl být insolvenční navrhovatel (jehož osoba je odlišná od osoby dlužníka) ze strany insolvenčního soudu sankcionován za podání insolvenčního návrhu, kterým nebyl jednoznačně sledován záměr určit, zda dlužník je či není v úpadku, ani řešit tento dlužníkův úpadek, ale naopak určitým způsobem urychlit vymožení své vlastní pohledávky na úkor dlužníka.

Současná praxe v (nejen) obchodněprávních vztazích vedla zákonodárce ke změně tohoto stavu. Stalo se tak v důsledku skutečnosti, že bylo (a stále je) v posledních letech „moderní“ podat na dlužníka, který není (byť i třeba pouze přechodně, a to jak z vlastních interních procesů nebo skutečně v důsledku delikvence jeho vlastního dlužnického portfolia) schopen hradit své závazky, insolvenční návrh, kterým byla často sledována v první řadě diskreditace dlužníka. A to tak, aby v důsledku transparentnosti insolvenčního rejstříku a v rámci konkurenčního boje obchodních partnerů dlužník již nebyl ze strany těchto subjektů považován za silného bonitního partnera na trhu, ale ani za relevantního spoluhráče v obchodním styku.

Zákonná úprava tzv. šikanózních insolvenčních návrhů

Ve věci tzv. šikanózních insolvenčních návrhů se stav insolvenčního zákona ve znění ke dni 30. 10. 2012 a ve znění po novele účinné od 1. 11. 2012 změnil následovně.

Novelou bylo do insolvenčního zákona zcela nově včleněno ustanovení § 128a, které insolvenčnímu soudu umožnilo, aby zjevně nedůvodně podaný insolvenční návrh neprodleně, nejpozději však do 7 dnů od jeho podání, odmítl. Důvodem pro odmítnutí bezdůvodného insolvenčního návrhu, resp. příčinou nedůvodnosti insolvenčního návrhu je mj. skutečnost, že insolvenčním návrhem je ze strany navrhovatele zjevně sledováno zneužití jeho práv na úkor dlužníka. Ustanovení § 128a odst. 2 insolvenčního zákona, co do obsahu bezdůvodnosti podaného insolvenčního návrhu, je koncipováno jako demonstrativní výčet příkladů, kdy je insolvenční návrh bezdůvodný. Dikce písm. c), tedy že jde o insolvenční návrh, jehož podáním navrhovatel zjevně sleduje zneužití svých práv na úkor dlužníka, vychází mj. ze zásad úpadekového práva, resp. ustanovení § 5 písm. a) insolvenčního zákona, tedy že

insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně znevýhodněn. Nutno podotknout, že protišikanózní novelou je sledován záměr odmítnout, resp. sankcionovat, pro bezdůvodnost věřitelský insolvenční návrh, tj. návrh osoby odlišné od dlužníka, když tato osoba (věřitel) sleduje podáním insolvenčního návrhu nikoli úmysl řešit případný úpadek dlužníka ve vztahu ke všem věřitelům v rámci určitých gentlemanských zásad obchodního styku, ale dává si podáním insolvenčního návrhu za cíl určitým způsobem dlužníka postrašit, vyvinout na něj nátlak tak, aby jeho pohledávka byla v co nejkratší době uspokojena a věřitel ji tak nemusel vymáhat v rámci občanskoprávního řízení, kde by ovšem nebyl osvobozen od placení soudních poplatků. Věřitelé ale nejsou jedinými subjekty, které podáním insolvenčního návrhu sledují buďto nepoctivý záměr, nebo zamýšlí jiné následky. Jsou to právě i dlužníci, kteří podáním dlužnického insolvenčního návrhu nesledují vyřešení jejich úpadku, nýbrž se tímto postupem vyhýbají povinnosti strpět následky výkonu soudních rozhodnutí nebo exekučních řízení.

Sankční opatření za šikanózní insolvenční návrh

V souvislosti s rozhodnutím o odmítnutí zjevně bezdůvodného insolvenčního návrhu může insolvenční soud uložit navrhovateli, aby zaplatil pořádkovou pokutu až ve výši 50.000,- Kč.

Současně v souvislosti s náhradou škody nebo jiné újmy vzniklé určité osobě (včetně dlužníka, jiného věřitele atp.) novela upravila znění insolvenčního zákona v tom smyslu, že zcela nově včlenila ustanovení, které umožňuje oprávněné osobě, které vznikla škoda nebo jiná újma, aby u insolvenčního soudu podala návrh na předběžné opatření. Novela dále umožnila insolvenčnímu soudu v rozhodnutí o předběžném opatření mj. omezit z důvodů hodných zvláštního zřetele některé účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (v případě, že toto omezení neodporuje společnému zájmu věřitelů), a současně bylo insolvenčnímu soudu novelou umožněno uložit navrhovateli (který není zaměstnancem dlužníka) povinnost, aby do úschovy soudu složil přiměřenou peněžitou částku představující náhradu takto vzniklé škody nebo újmy, která dlužníku vznikla nedůvodným zahájením insolvenčního řízení. Návrh na předběžné opatření ovšem musí podat sám dlužník, a to jakožto první dlužnický úkon po podání insolvenčního návrhu, a současně musí doložit, že mu škoda nebo újma zjevně hrozí.

Závěr

Závěrem lze ve zkratce konstatovat, že novela insolvenčního zákona značně omezila „volnost“ věřitelů v tom smyslu, že při podání tzv. šikanózního insolvenčního návrhu, kterým věřitel sleduje pouze poškození dlužníka nebo určité zastrašení dlužníka tak, aby uhradil svou dlužnou částku vůči věřiteli rychleji, nehrozí insolvenčnímu navrhovateli, jehož insolvenční návrh byl odmítnut pro zjevnou bezdůvodnost, pouze to, že bude povinen uhradit dlužníku a věřiteli dlužníka náhradu škody nebo jiné újmy, kterou jim způsobil, ale že mu může být insolvenčním soudem uložena povinnost zaplatit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč, a současně i povinnost složit do úschovy soudu přiměřenou peněžitou částku představující náhradu škody nebo jiné újmy, která byla nedůvodným insolvenčním návrhem způsobena i jiné osobě než je sám dlužník nebo jeho věřitel.

Mgr. Martina Tluchořová,
advokátní koncipientka

[KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b

140 00 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611

Fax: +420 222 254 030

e-mail: ksd.law@ksd.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)